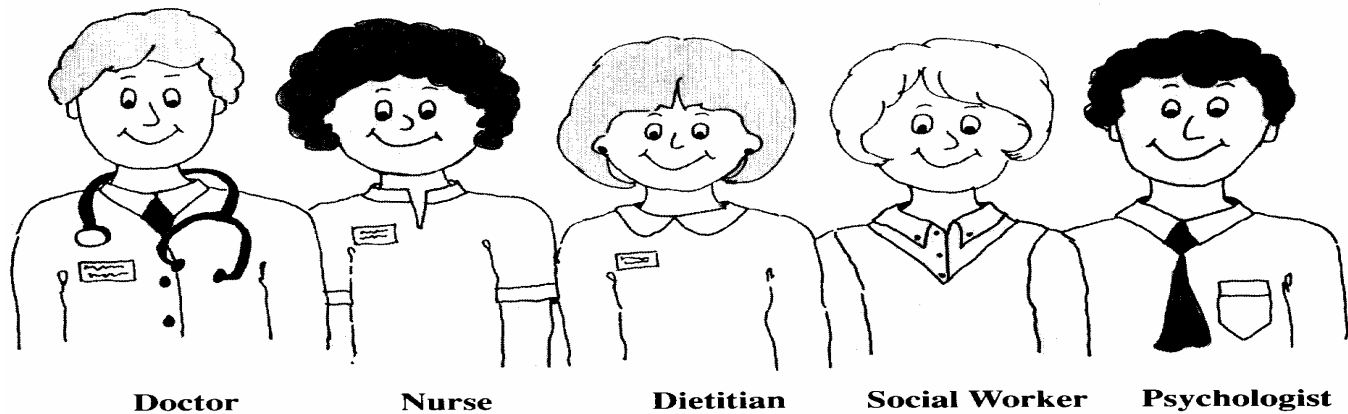
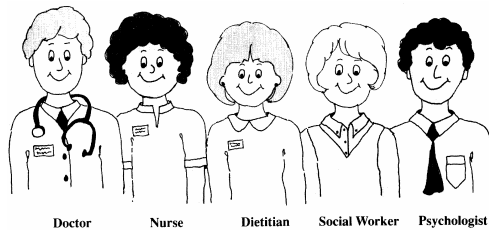

การดูแลรักษาเบาหวานในเด็กและวัยรุ่นอย่างครบวงจร
Holistic care for children and adolescents
with diabetes at Siriraj Hospital

สุภาวดี ลิขิตมาศกุล¹, จิรันดา สันติประภาพ¹, ไพรัชยา นาควัชระ¹,
พรศรี ศรีอัญญาพร², จินตนา ปากเพรียว³, ชราธิป โคละทัต¹ และทีม 31 คน

คำถามวิจัย (Research Questions)

- แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมในการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นไทยอย่างครบวงจร
- ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

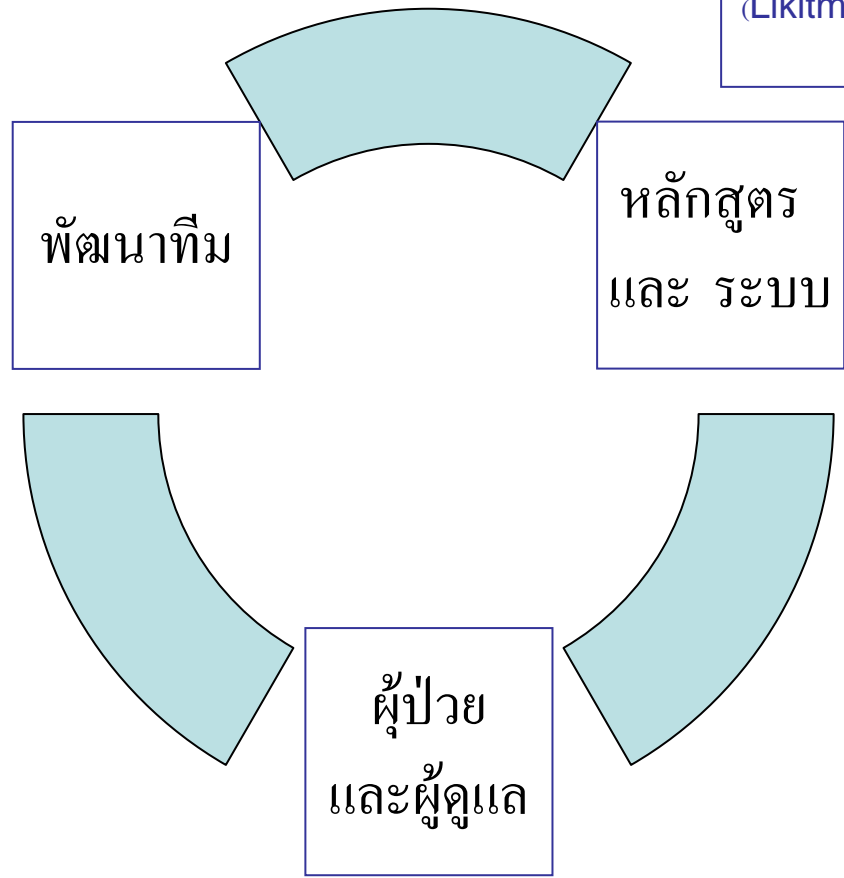
1. เพื่อสร้างระบบการรักษาผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นให้มีการดูแลตนเองอย่างครบวงจร
2. เพื่อสร้างทีมบุคลากรผู้เชี่ยวชาญการรักษาผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นในทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กุมารแพทย์ นักโภชนาการ พยาบาล นักจิตวิทยา นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการดูแลตนเองในผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่น และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาย่างครบวงจร
4. เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นมีความรู้และทักษะเพื่อการดูแลตนเอง นำไปสู่การรักษาและการควบคุมโรคให้ได้ดีเทียบเคียงผลการรักษาในต่างประเทศ

เป้าหมายที่แท้จริงคือเพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวพึ่งตนเองได้

แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมในการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นไทยอย่างครบวงจร เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีความรู้และทักษะพึ่งตนเองได้

Routine to Research

เริ่มปี2539 - บุคลากร - สร้างหลักสูตร
ทำเป็นงานวิจัยสอนผู้ป่วยก่อน 9 ทุนเฉลิมพระเกียรติ
ติดตาม 3ปี ผล ผู้ป่วยและครอบครัวมั่นใจมีความรู้ดูแลตนเองระดับหนึ่ง
การควบคุมระดับน้ำตาลในผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่น
มีค่า HbA1C เฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก่อน- หลังมีโครงการ ($p<0.05$)
(Likitmaskul S et al. J Med Assoc Thai 2002;85 (suppl 2): S 488-95)

Implement to routine at ward AN 9
พัฒนานุคลากรไปดูงานต่างประเทศ4คน และ พัฒนาศือการสอน Hotline

- เกิด ระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นครบวงจร
- การดูแลรักษาและให้ความรู้แก่ผู้ป่วยใน โรงพยาบาลเมื่อแรกวินิจฉัย
 - การดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่คลินิกโรคเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น
 - ระบบสนับสนุนการดูแลตนเองของผู้ป่วยและครอบครัว (Siriraj pediatric diabetes call center and hotline)
 - กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะในการดูแลตนเอง สร้างความมั่นใจและกำลังใจอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่าเบาหวาน ชมรมเพื่อเด็กและวัยรุ่นเบาหวาน

การดูแลรักษาและให้ความรู้แก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลเมื่อแรกวินิจฉัย

มีการผลิตหนังสือให้ความรู้ 2 เล่ม

ตุ๊กตาสอนนึ้ดยา 3 ตัว กลุ่มมือสอน 5 เล่ม และ Flow การดูแลผู้ป่วย 5 เรื่อง

ตุ๊กตาสอนนึ้ดยาผลิตโดย คุณสุภา ----- ผู้ช่วยพยาบาลหอผู้ป่วย อานันท์มหิตลัษััน 9

• การดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่คลินิกโรคเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น

มีแผนการติดตามการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่น
และการให้ความรู้ในคลินิกเบาหวาน

Thai Diabetic Child and Adolescent Support Club

[WWW.thaidiabetes.com](http://www.thaidiabetes.com)

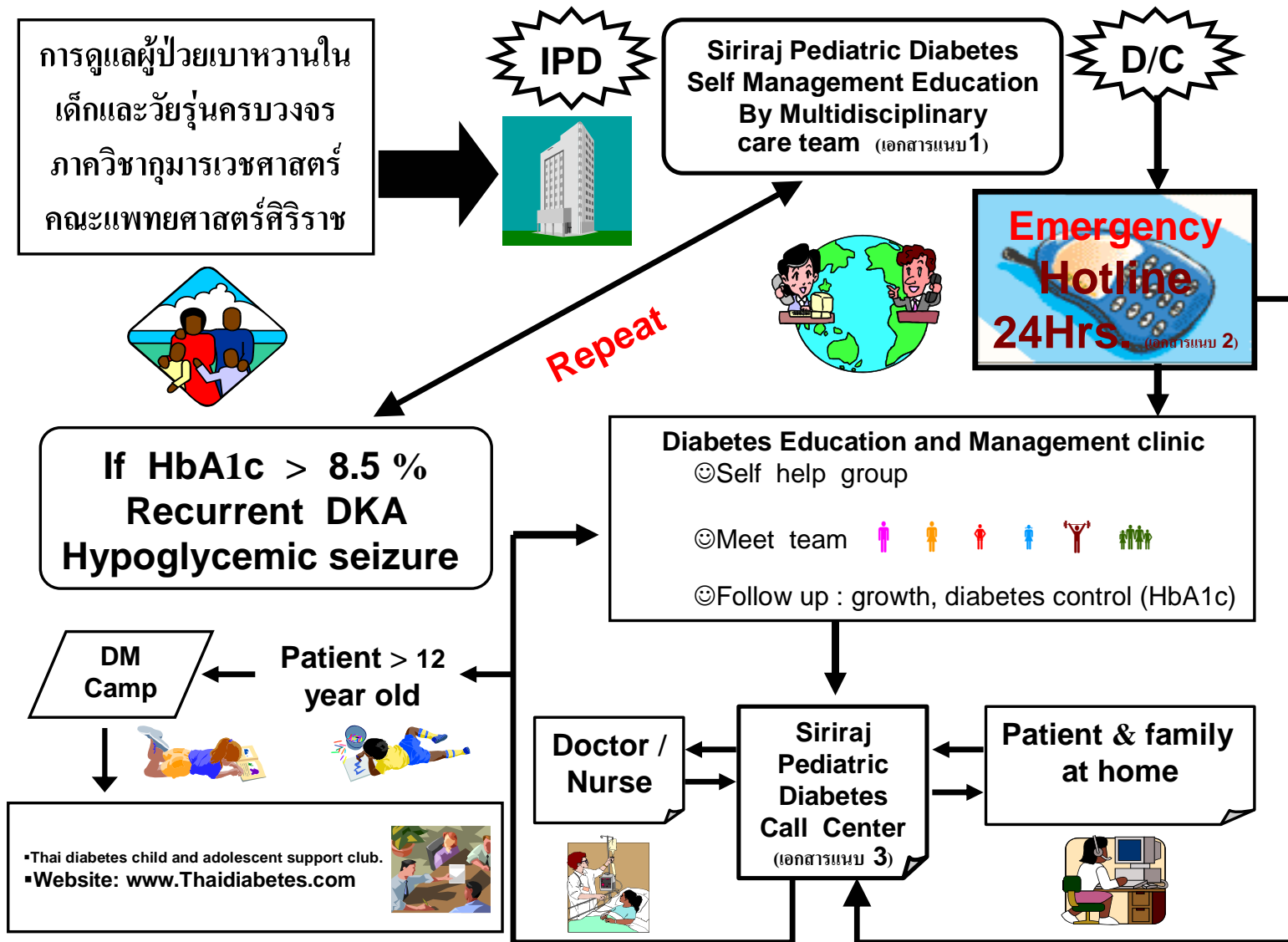
วารสาร **Sugar free**

เครือข่ายครอบครัวเบาหวาน

จัดกิจกรรม วันครอบครัวพบกัน

อาทิตย์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนตุลาคมทุกปี

RESEARCH

การควบคุมระดับน้ำตาลในผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่นในแต่ละช่วงเวลา

เวลา	พ.ศ. 2539	พ.ศ. 2544*	พ.ศ. 2547**	
เบาหวาน	T1DM	T1DM	T1DM	T2DM
จำนวนผู้ป่วย	24	28	131	20
HbA1c	11.52%	9.19%	8.9 ±2.1%	6.2 ±1.8%

การศึกษาที่รวบรวมผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2547 มี HbA1c ใกล้เคียงกับรายงานในต่างประเทศ: ฝรั่งเศส (9.0%) สก๊อตแลนด์ (8.9%) ไอร์แลนด์เหนือ (8.8%) และ multinational studies จาก 18 ประเทศ (8.6%)

* Likitmaskul S. J Med Assoc Thai 2005;85(suppl2):S488-95

** Santiprabhob J. Med Assoc Thai 2007;90(8):1608-14

Comparison of HbA1c results by patient characteristics in T1D (N=127)

Characteristics	N (%)	Mean	p-value
Gender			
Male	60 (47)	8.9 ± 1.9	0.847
Female	67 (53)	8.8 ± 2.2	
Age (years)			
0-5	11 (9)	8.1 ± 0.9	0.014
6-12	56 (44)	8.3 ± 1.8	
13-18	49 (38)	9.5 ± 2.4	
19+	11 (9)	9.5 ± 2.0	
Duration			
0-12 mo.	13 (10)	6.8 ± 1.2	<0.001
13 mo. – 4 yr.	64 (51)	8.9 ± 1.8	
5 yr.	50 (39)	9.4 ± 2.3	

●กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะในการดูแลตนเอง สร้างความมั่นใจและกำลังใจอย่างต่อเนื่อง
เช่น ค่ายเบาหวาน ชมรมเพื่อเด็กและวัยรุ่นเบาหวาน

เปรียบเทียบค่าน้ำตาลเฉลี่ย (HbA1C) หลังเข้าค่าย 3 เดือน ระหว่างผู้ที่ตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือดด้วยความถี่ต่างกัน (ค่าย9)

ความถี่ในการตรวจเลือด ต่อวัน	จำนวนผู้ป่วย	ค่าเฉลี่ยระดับน้ำตาลหลัง เข้าค่าย HbA1C (%)
ไม่เคยตรวจทุกวัน	7	10.1 ± 1.6
1 ครั้ง	10	9.1 ± 3.2
2 ครั้ง	16	9.0 ± 2.8
3 ครั้ง	11	7.3 ± 0.9

สรุป ผู้ป่วยที่เจาะเลือดตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือดบ่อยครั้ง คือ 3 ครั้งต่อวัน มีการควบคุมน้ำตาลได้ดีกว่าผู้ป่วยที่เจาะเลือดน้อยครั้งต่อวัน (HbA1C) มีค่าต่ำสุดในกลุ่มที่เจาะเลือด 3 ครั้งต่อวัน แต่ความแตกต่างนี้ไม่สำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเป็นจากจำนวนผู้ป่วยในแต่ละกลุ่มน้อย (p 0.091)

Data from DM Camp 10th

Self-monitoring of BG and HbA1c

HbA1c	SMBG<3/d	SMBG3-4/d	Difference (95 %CI) in HbA1c levels between groups	p
Baseline	9.1±1.5% (n=21)	8.9±2.0% (n=39)		
Three-month post-camp	8.7±1.4% (n=21)	8.0±1.8% (n=39)	0.6 (0.02,1.13)	0.04
p*	0.02	<0.001		
Six-month post-camp	9.4±1.9% (n=18)	8.8±2.6% (n=22)	0.5 (-0.34, 1.35)	0.24
p*	0.05	0.77		

* versus baseline

การใช้ประโยชน์จากผลการศึกษา/ บทเรียนที่ได้รับจากการทำงาน

1. ได้องค์ความรู้จากการรักษาผู้ป่วย

- การสร้าง “เจตคติการดูแลตนเองเรื่องเบาหวานตั้งแต่แรกวินิจฉัย” เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ป่วยและครอบครัว
- ปัจจัยการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 ซับซ้อนมาก การให้ความรู้เพื่อการดูแลตนเองที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ผู้ป่วยทุกราย มีผลการรักษาอยู่ในเกณฑ์ดี
- การตรวจเลือดด้วยตนเองที่บ้านมากกว่า 3 ครั้ง / วัน ควบคู่กับการมีความรู้เรื่องเบาหวาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ป่วยที่มีระดับ $HbA_{1C} < 8 \%$
- เศรษฐฐานะ , พื้นฐานความรู้ของครอบครัว และอายุผู้ป่วย เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการควบคุมเบาหวานที่ดี
- การทำงานเป็นทีมระหว่างผู้ป่วย, ผู้ดูแล และทีมผู้สอน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้ผู้ป่วยเบาหวาน สามารถพัฒนาการดูแลตนเองและนำไปสู่การควบคุมระดับน้ำตาลให้ดีขึ้น

2. ได้ทักษะการทำงานเป็นทีม

- ประสบการณ์การทำงานระหว่าง บุคลากรต่างสาขาวิชาชีพ พบว่า ต้องมีการสื่อสาร และความเข้าใจ ซึ่งกันและกัน มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน
- การทำงานเป็นทีมเพื่อดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานอย่างครบวงจรต้องอาศัยความร่วมมือ ความเสียสละของทีมงานซึ่งเกิดจากความศรัทธาในงานที่ทำและกำลังใจที่ได้รับจากผู้ป่วยและทีมงานด้วยกัน

ชีวิตหวาน ๆ ของฉัน

- แนวความคิด :

การดำเนินชีวิตของผู้ป่วยเบาหวานในแต่ละวัน ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อผู้ป่วยเบาหวาน รวมทั้งชี้ให้เห็นว่าผู้ป่วยเบาหวานก็สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ หรืออยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้

ผลงานของ ดญ. อายุ 8-12 ปีส่งประกวดระดับนานาชาติISPADได้รางวัลที่ 2 ปี 2005

ชีวิตหวาน ๆ ของฉัน

แนวความคิด :

เป็นภาพถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในชีวิตประจำวันของการเป็นเบาหวานของฉัน ซึ่งถึงแม้จะมีอะไรที่ต่างจากคนอื่นไปบ้าง แต่เราก็สามารถที่จะเล่นสนุกกับเพื่อน ๆ หรือไปไหนมาไหนได้โดยปกติ แม้เป็นเบาหวานแต่ก็มีความสุขได้

ผลงานของ คช อายุ 13-18 ปี ได้รางวัลที่ 1 ระดับประเทศ ปี 2005

ชีวิตหวาน ๆ ของฉัน

- แนวความคิด :

เป็นชีวิตของเด็กคนหนึ่งที
ป่วยเป็นโรคเบาหวาน ดำเนินชีวิตอยู่
ในถนนสายนี้ได้อย่างมีความสุข โดย
มีเพื่อนมากมาย และมีความสุข
เหมือนกับคนอื่น ๆ โดยจะมีลูกศร
ชี้บอกว่า เด็กคนนี้ดำเนินชีวิตอยู่ใน
สายนี้ยังไงและมีป้ายบอกทางด้วยว่า
“ห้ามแซง” หมายถึง เด็กคนนี้จะทำ
อะไรต่าง ๆ เป็นลำดับ